

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Slaný, Politických vězňů 777, okres Kladno

Politických vězňů 777, 274 01 Slaný

Identifikátor školy: 600 044 297

Termín konání orientační inspekce: 4. – 7. února 2002

Čj.	035 56/02 - 5004
Signatura	ob3cv105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Slaný, Politických vězňů 777, okres Kladno (IZO: 102 102 121, kapacita 700 žáků), je samostatným právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Ve školním roce 2001/2002 má celkem 27 tříd a navštěvuje ji 628 žáků. Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97 – 20.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Na 2. stupni je doplněna volitelným předmětem literární výchova, v němž jsou vzdělávání všichni žáci. Pro 9. ročník škola nabízí cvičení z českého jazyka. Některé tematické plány jsou sestaveny podle učebnic, svým tematickým obsahem neodpovídají učebním osnovám. Struktura rozvrženého učiva v jednotlivých ročnících je nesystematická, kontrola kvality jejich zpracování formální. Vzhledem k mnohdy nekonkrétním záznamům v třídních knihách a uvedené struktuře časově tematických plánů učiva je kontrola dodržování učebních osnov problematická. Učitelky byly na výuku z hlediska cílů a obsahu vyučování připraveny, vyskytující se nedostatky souvisely s nepromyšleností formy a metod vzdělávání.

Z pěti vyučujících předmět na 2. stupni splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti 3 učitelky, na 1. stupni z 15 vyučujících jedenáct učitelů. Kvalita vyučování vedená učiteli bez předepsané způsobilosti nebyla těmito podmínkami ovlivněna.

Vzdělávání českého jazyka na 1. stupni probíhalo v kmenových učebnách, jejichž úroveň se zlepšuje. K výuce jsou k dispozici moderní videopřehrávače s televizory, magnetofony, někde koberce. I na 2. stupni se materiálně technické podmínky zlepšují, některé třídy jsou vybaveny moderním nábytkem. Materiálně technické podmínky učeben včetně didaktické nebo počítačové techniky nebyly využity. V některých třídách byly problémy s osvětlením, kvalitou tabule, případně k výuce chyběla magnetická tabule nebo zpětný projektor. Některé učitelky využily v hodinách slovníky, zkopírované doplňující materiály, v jednom případě názornou pomůcku nebo didaktickou tabuli. Kvalita psychohygienických podmínek souvisela s průběhem vyučování, receptivně pojatá výuka je ovlivnila negativně, v některých hodinách byly činnosti vhodně rytmizovány, žáci dostali příležitost k pohybu po učebně při práci.

Kvalita řízení vyučování byla značně různorodá. Část vyučování byla nadměrně řízena učitelkami, organizace, formy i metody práce byly postaveny na transmisivním pojetí vzdělávání, při nichž žáci nedostávali příležitosti k vlastním učebním činnostem. Převládalo ústně vedené pojmové učení. Otázky v řízeném rozhovoru byly buď návodné a nepodpořily vyšší myšlenkovou činnost žáků, nebo naopak obsahově široké, takže po chvíli bezradnosti si učitelka odpovídala sama. I fáze ověřování pochopení byla pojata frontálně postupným vyvoláváním žáků a pasivní účastí ostatních. Způsob výuky zaměřený tradičním způsobem na dosažení vědomostních cílů nerozvíjel další kompetence stanovené vzdělávacím programem. Část výuky byla didakticky promyšlenější. Zvládnutou frontální práci charakterizovala rytmizace činností, cvičení s pohybem žáků po třídě, s využíváním doplňkových tabulí, v jednom případě využila učitelka indukčního postupu s vyvozením cílových pojmů. V některých hodinách byly uplatněny práce s chybou a mezipředmětové vztahy. Výuka předmětu postrádala kooperativní techniky, využití moderních technických prostředků a vyšší

míru aktivního učení. Nebyly zaznamenány speciální metody vzdělávání žáků se specifickými potřebami.

Zjištění kvality hodnocení žáků bylo problematické kvůli nesystematické formě záznamů klasifikace. Z dokumentace a žákovských písemností je zřejmá vysoká míra gramatického zaměření - z hlediska hodnocení na kontrolu pravopisu a naukové hodnoty (jazykové rozborů apod.).

Motivační, vztahová a komunikační stránka vzdělávání bezprostředně souvisela s vedením vyučování. V části sledovaného vzdělávání převládalo silové pojetí s vnější vynucenou motivací, kázní, neuvolněností při komunikaci. V těchto hodinách žáci pasivně přijímali učivo na otázky odpovídali krátce, potichu, učitelky po nich odpovědi opakovaly. Motivace v úvodu vyučovacích hodin byla obvykle redukována na rekapitulaci předešlé látky nebo hodiny, průběžná motivace byla nezřetelná, závěrečné ukončení směřovalo k zadání domácího úkolu, rychlému shrnutí učiva učitelkou s formálním poděkováním. Ve vstřícně pojatém vyučování další části sledovaného vzdělávání byla zřejmá vnitřní motivace k práci, otevřené, příjemné vztahy, větší prostor pro komunikaci žáků. Učitelky podporovaly sebevědomí žáků, oceňovaly jejich aktivitu, kvalitu výkonu, ojediněle byl za ni žák klasifikován.

Vzdělávání předmětu je celkově hodnoceno ve všech oblastech jako průměrné, některé vyučovací hodiny byly nadstandardní, v některých byly zjištěny výraznější nedostatky. Nesourodé přístupy jednotlivých vyučujících k výuce předmětu naznačují potřebu jeho modernějšího a koncepčnějšího řízení.

Anglický jazyk, německý jazyk

Časová dotace předmětů koresponduje s učebním plánem vzdělávacího programu. Výuka v jednotlivých ročnících respektuje spíše požadavky školou využívaných učebnic než učebních osnov (rozpor s filozofií výuky). Plánování výuky prostřednictvím časově tematických plánů umožňujících vedení školy snazší kontrolu probíraného učiva (v rámci ročníku, skupiny, návaznost v dalších ročnících) vypracovávají jen někteří vyučující, většinou je využíván systém rozvržení obsahu učebnic do časových úseků. Problematické je plánování učiva nově vzniklé skupiny pěti žáků se specifickými poruchami učení (individuální plány této výuky nebyly předloženy, chybí jasné stanovená pravidla – cíl, hodnocení). Průběžné vyhodnocování výsledků výuky nebylo vzhledem ke krátkodobému působení skupiny (od ledna) zatím provedeno. Předměty jsou podporovány nepovinnými předměty nebo zájmovými útvary. Škola nabízí výuku dalších tří jazyků. Příprava sledovaných hodin byla velmi pečlivá, dílčí rezervy byly zjištěny ve volbě aktivizujících metod a forem výuky.

Výuka obou jazyků je zabezpečována většinou učitelkami s pedagogickou způsobilostí pro 1. nebo 2. stupeň, požadavky odborné způsobilosti dané příslušnou právní normou nesplňují, část vyučujících vykonala základní státní jazykovou zkoušku. Jedna vyučující má středoškolské vzdělání doplněné základní státní jazykovou zkouškou. Některé vyučující se dále jazykově vzdělávají. Pedagogická nezpůsobilost (úplná nebo pro daný stupeň) v malé míře ovlivnila kvalitu výuky.

Hospitované hodiny probíhaly většinou v kmenových učebnách, které byly až na výjimky pro jazykovou výuku málo podnětné. Odborné pracovny cizích jazyků zřízeny nejsou. Ve většině sledovaných hodin byly efektivně využity audiokazety s nahrávkami rodilých mluvčích, didaktická technika, časopisy, mapy, slovníky a další doplňkový didaktický materiál. Výukové počítačové programy jsou částečně využívány (kapacita počítačové učebny vzhledem k počtu tříd a jazykových skupin), sledovaná část výuky jazyka s využitím počítačů byla vzhledem k hlavnímu cíli (v 1. etapě komunikativní pojetí výuky) málo efektivní.

Priměřené tempo výuky, kvalitní rytmizace většiny hodin a volba tvořivých metod práce měly pozitivní vliv na celkovou psychohygienu vyučování. Přímé relaxační prvky ve většině sledovaných hodin zařazovány nebyly. Monotónní práce s textem a cvičeními spolu s nedostatečným větráním tříd zaznamenané v menší části hodin vedly k únavě a poklesu pozornosti žáků.

Organizaci části výuky ztěžuje vysoký počet žáků v některých skupinách. Část jazykových skupin je diferencována (slabší, silnější). Volba aktivizujících metod a forem výuky, podpora tvůrčí samostatné nebo kooperativní práce žáků, mezipředmětové vztahy a aktualizace učiva pozitivně ovlivňovaly kvalitu většiny sledovaných hodin. Část výuky byla vedena výkladovým frontálním způsobem bez kvalitního zpětnovazebního efektu a motivace, což zejména na nižším stupni snižovalo aktivitu a zájem žáků o výuku. Diferenciace ve prospěch bystřejších žáků, či žáků se specifickými poruchami učení ve sledovaných hodinách zaznamenaná nebyla.

V průběhu všech hodin byli žáci pozitivně hodnoceni, častá povzbuzení a ocenění zvyšovaly jejich aktivitu. Negativní hodnocení nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. Kontrolou katalogových listů však bylo zjištěno (rozpor s hlavní myšlenkou programu zejména v 1. etapě výuky) velmi negativní hodnocení některých žáků 1. stupně i žáků, u nichž byly diagnostikovány silné specifické poruchy učení. Slovní hodnocení využíváno není. Úroveň jazykových znalostí a dovedností žáků je každoročně porovnávána v rámci školních a okresních soutěží a olympiád, na nichž dosahují velmi dobrých výsledků. Úroveň motivace byla ve většině sledovaných hodin velmi dobrá, v některých hodinách příkladná. Většině hodin nechybělo úvodní motivační seznámení s výběrem téma a vyučujícími prováděné závěrečné zhodnocení práce jednotlivců, nebo skupiny. Dílčí rezervy byly zjištěny v aktivním podílu žáků na hodnocení a sebehodnocení. Nízká úroveň motivace a nedocnění žakovské zpětné vazby zaznamenaná v menší části sledovaných hodin způsobila pasivitu většiny žáků.

Vyučující jazyků směřují k rozvoji komunikativních dovedností žáků (zápisy z jednání předmětové komise, pohospitační pohovory). Zvolené metody a formy výuky v některých hodinách však svou podstatou neumožňovaly rozvoj těchto kompetencí. Pozitivem většiny sledované výuky byla klidná a vstřícná atmosféra založená na snaze o vzájemnou akceptaci a partnerskou spolupráci.

Výuka cizích jazyků měla ve většině sledovaných hodin velmi dobrou úroveň, dílčí rezervy byly zaznamenány v akceptaci filozofie výuky jazyků zejména v 1. etapě výuky jazyka některými vyučujícími.

Matematika v 5. až 9. ročníku, matematické praktikum

V souladu s učebním plánem se vyučuje v 5. ročníku pět hodin matematiky týdně, v 6. až 9. ročníku se předmět vyučuje s čtyřhodinovou týdenní dotací. Na 2. stupni je zřízen volitelný předmět matematické praktikum (s jednohodinovou týdenní dotací), který v podstatě nahrazuje další hodinu matematiky a navštěvují jej povinně všichni žáci. Předložené časové tematické plány učiva jsou z části formální, většinou jsou zpracovány podle používaných učebnic. Z hlediska učebních osnov jsou v nich dílčí nedostatky (např. v 7. ročníku chybí učivo lineární funkce, v 8. ročníku jsou nad rámec osnov zařazeny lineární rovnice resp. statistika). Časové tematické plány matematického praktika nebyly některými vyučujícími předloženy. Bezprostřední příprava hospitovaných hodin byla z hlediska obsahu výuky dobrá, dílčí rezervy byly v promýšlení forem a metod výuky a v plánování využívání učebních pomůcek a didaktické techniky.

Ze čtyř vyučujících matematiky v 5. ročníku mají jen dvě učitelky příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 2. stupni vyučuje sledované předměty šest učitelek, z toho

pouze dvě mají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. V 5. ročníku probíhá výuka matematiky v kmenových učebnách. Na 2. stupni není zřízena odborná pracovna, vyučuje se v běžně zařízených učebnách, které byly pro výuku matematiky málo podnětné. Část učeben je již vybavena moderním žakovským nábytkem, v některých učebnách jsou však žakovské stoly a židle starší a poničené, tabule mají poškozený povrch (špatná čitelnost zápisů). K dispozici jsou převážně starší učební pomůcky, některé částečně poškozené. Vybavení didaktickou technikou je vyhovující, v odborné pracovně výpočetní techniky je deset PC s výukovými programy pro matematiku. V 5. ročníku mají žáci dostatek učebních textů, na 2. stupni jsou používané učebnice součástí ucelené řady.

Všech dvanáct hospitovaných hodin mělo klasickou stavbu, jejich typickým znakem byla frontální výuka. S výjimkou hodiny v V. C byly vždy žákům předávány vyučujícími hotové poznatky, nebylo využíváno řešení problémových úloh a činnostní vyvozování nových poznatků samotnými žáky. Ne vždy bylo vhodně využíváno střídání činností. V části hodin byla patrná individuální práce se slabšími žáky, diferenciací směrem k bystrým a talentovaným žákům byla kvantitativní (zadávání dalších příkladů stejné obtížnosti), nikoliv kvalitativní (rozdílná náročnost řešených úloh). Na nízké úrovni byla názornost výuky, ve třech čtvrtinách hospitovaných hodin byly jedinými použitými pomůckami křída a tabule, případně pracovní sešity (v 5. ročníku). V žádné z hospitovaných hodin nebyla využita didaktická technika ani výukové počítačové programy. Ve třetině hospitovaných hodin byly zaznamenány věcné chyby (např. nesprávný zápis rovnosti, čtení desetinných čísel, značení bodů v pravoúhlé soustavě souřadnic). Pouze tři učitelky prováděly v závěru hodin efektivní shrnutí probíraného učiva.

Ve většině hospitovaných hodin byli žáci seznámeni s jejich cílem, nebo programem. Účinná úvodní motivace s využitím regionálních prvků byla zařazena pouze v jedné hodině v V. C. K průběžné aktivizaci žáků byly zařazovány slovní úlohy s praktickým námětem, využíváno bylo motivující slovní hodnocení. Ve většině sledovaných hodin chybělo závěrečné hodnocení práce žáků. V některých třídách jsou rezervy v zajištění informovanosti rodičů o průběhu vzdělávání (viz kapitola Organizování).

Vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky byla převážně bezproblémová, většinou ale nebyl aktivně rozvíjen slovní projev žáků. Pozitivně působil klidný přístup vyučujících k dětem ve většině sledovaných hodin.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly hodnoceny jako průměrné. Organizace, formy a metody výuky byly pouze vyhovující. Výuka matematických praktik a matematiky v 5. až 9. ročníku byla celkově průměrná.

Přírodověda, přírodopis, přírodovědné praktikum

Časové dotace předmětů odpovídají předepsané normě; vyučují se převážně dvě hodiny týdně, pouze v 7. ročníku je pro přírodopis vymezena jen jedna hodina. Ve všech devátých třídách je druhá hodina zastoupena "volitelným" předmětem přírodovědné praktikum, kterého se zúčastňují všichni žáci. Porušení učebních osnov nebylo prokázáno, i když vyučující podřizují obsah učiva používaným učebnicím a velmi málo respektují specifika vzdělávacího programu. Příprava na devět sledovaných hodin měla u vyučujících rozdílnou efektivnost, od velmi dobré až po pouze vyhovující.

Přírodověda je vyučována v běžných kmenových učebnách, které poskytují účelný učební komfort. Kromě příjemného prostředí zde mají učitelé videopřehrávače, kvalitní audiotechniku, často i zpětné projektory. Pomůckový kabinet je velmi dobře vybaven. Vyučuje se podle jednotné řady učebnic. Rovněž na 2. stupni jsou pro výuku přírodopisu materiální podmínky

kvalitní. Specializovaná učebna i přilehlý kabinet jsou velmi dobře vybaveny a funkčně uspořádány, vyučující mají k dispozici dostatek pomůcek, mikroskopů a laboratorních potřeb, součástí vybavení je videotéka a příruční knihovna. Jako studijní literatura slouží sada dalších učebnic s ekologickým zaměřením. Během sledovaných hodin bylo materiální zázemí předmětů, včetně didaktické techniky efektivně využito pouze v několika hodinách, s většími či menšími rezervami. Psychohygienické podmínky prostředí byly ve všech třídách bezproblémové, z hlediska organizace výuky chyběly relaxační prvky, učební tempo bylo přiměřené. Běžným jevem bylo prodlužování hodin do přestávek. Výuku přírodovědy zajišťuje sedm pedagogů, z hlediska požadovaného vzdělání nesplňují podmínku plné odborné a pedagogické způsobilosti pouze dva, z nichž jeden současně studuje při zaměstnání, další ukončil třísemestrové doplňkové studium pro absolventy středních škol. Přírodopis vyučují tři učitelky, z nichž pouze jedna nesplňuje kvalifikační požadavek; z celkového počtu 21 vyučovaných hodin probíhá nekvalifikovaná výuka jen ve dvou hodinách. V době inspekce jedna z aprobovaných učitelek ve škole chyběla. Personální podmínky předmětů jsou v souhrnném posouzení velmi dobré.

Průběh vyučovacích hodin měl téměř ve všech případech stejnou stavbu. Zahájení proběhlo formou oznámeného cíle, následovala opakovací fáze - převážně formou řízeného rozhovoru, v žádné z hodin neproběhlo zkoušení. Expozice nového učiva byla postavena na verbálním pojetí, v lepším případě s použitým názorem, např. s ukázkami přírodnin, modelů, obrazů nebo videofilmem, v horším případě jen s učebnicí, ale vždy s minimálním využitím aktivního prožitku a zkoumání. Ani v prakticky zaměřených hodinách nebyla samostatná práce zadána a využita tak, aby činnosti odpovídaly adekvátním vzdělávacím cílům. Z hlediska odbornosti bylo učivo vždy prezentováno v logických strukturách a v souvislosti s pojmotvornými procesy. Metody a formy fixačních fází se omezovaly na zápis učiva a opět jen frontální opakování. Na provedení diagnózy naučeného většině učitelů již nezbyl čas, zhodnocení učebních cílů a sebehodnocení žáků zcela chybělo. Vyučovací formy a metody byly pouze klasické, většina hodin měla z tohoto hlediska průměrnou úroveň.

Motivační prvky dokázala zařadit a současně i velmi dobře využít pouze jediná učitelka na 1. stupni. Motivačně úspěšné byly především ty hodiny, ve kterých mohli žáci samostatně pozorovat a získávat vlastní prožitky, např. při používání lupy. Obecně se vyučující více soustřeďovali na úvodní fáze hodin než závěrečná hodnocení a ocenění.

Ve všech sledovaných hodinách bylo dobré pracovní klima, výrazně stimulující sociální prostředí bylo zejména ve specializované čtvrté třídě. Všichni učitelé se k dětem přátelsky chovali, projevovali trpělivost a individuální přístupy, žáci byli ukázněni a spolupracovali. Komunikační prostor vymezený dětem byl většinou velmi malý, učitelé si nedostatečně uvědomují závažnost tohoto nedostatku. Hodiny nepřipravují s dostatečným ohledem na rozvoj komunikativních dovedností dětí, nepoužívají cílené a účinné metody.

Výuka v předmětech přírodověda, přírodopis a praktikum z přírodopisu byla v souhrnu sledovaných jevů hodnocena stupněm průměrný.

Chemie

Učební plán je dodržen, čtyři hodiny v 8. a 9. ročníku odpovídají normě. Obsah učiva souhlasí s učebními osnovami. Příprava na dvě sledované hodiny byla kvalitní, zodpovědná a účelná. Časově tematický plán učiva vychází z logické výstavby chemických pojmů a vazeb, v realizaci laboratorních prací jsou rezervy.

Podmínky pro výuku předmětu jsou ve většině oblastí velmi dobré. Vyučuje pouze jediná učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí i dlouhou učitelskou praxí. Výuka probíhá ve

specializované učebně s příjemným i operativně uloženým vybavením, navazující kabinet je velmi dobře zásoben laboratorními potřebami, sklem, chemikáliemi i příruční knihovnou. Zajištění učebnicemi je rovněž na velmi dobré úrovni. Handicapem jsou chybějící rozvody vody a plynu do demonstračního stolu i do pracovních míst žáků, nevýhodou jsou také chybějící soupravy pro frontální laborování dětí. Psychohygienické podmínky byly zjištěny jako bezproblémové.

Vlastní výuka měla klasické pojetí. Po úvodní části vždy následoval krátký písemný test určený ke klasifikaci, společné zodpovězení otázek a krátké frontální opakování. Při něm mnozí žáci prokazovali dobré systematické znalosti. Nové učivo prezentovala vyučující podle učebnice; v obou třídách ale vhodně zařadila žakovské, doma připravené referáty. V 8. ročníku byly prováděny demonstrační pokusy, po zápisu do sešitů byl promítnut videofilm. Závěry hodin byly vždy přerušeny zvoněním. Přesto, že předmět je vyučován tradičními postupy a během hospitací došlo k několika dílčím metodickým chybám, výuka je efektivní. Vyučující se v obsahu podstatného a rozšiřujícího učiva dobře orientuje, na žáky je náročná i přiměřeně důsledná, má přirozenou autoritu.

Z hlediska motivace bylo v obou hodinách dostatek podnětů, včetně netradičních dobrovolných domácích úkolů. Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Komunikativní prostor pro žáky nebyl velký, s výjimkou čtených referátů byli žáci převážně jen pasivními pozorovateli a posluchači. Kladem výuky byly oboustranně pozitivní vztahy.

Výuka chemie byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Tělesná výchova

Časová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Tematické celky jsou rozpracovány do časově tematických plánů. Obsahová a kontinuální kvalita předložených plánů respektovala pojetí výuky požadované vzdělávacím programem. Výuka tělesné výchovy je doplněna řadou zájmových útvarů a nepovinných předmětů. Sledované hodiny byly velmi pečlivě připraveny a materiálně zabezpečeny.

Předmět je s jednou výjimkou (vyučující se středoškolským vzděláním) vyučován pedagogy odborně i pedagogicky způsobilými. Chybějící způsobilost v malé míře ovlivnila metodickou stránku výuky.

Materiální zabezpečení výuky tělesné výchovy ve sledovaných hodinách bylo velmi kvalitní. Dostatek tělocvičného nářadí a náčiní (obnovováno a modernizováno) umožňoval efektivní využití hodin. Sociální zázemí velké tělocvičny bylo zkvalitněno o sprchy. V malé „tělocvičně“ (kulturní místnost s pódiem) byla vyměněna okna za plastová, jejich zabezpečení však chybí. Podlahy obou tělocvičen vyžadují postupnou renovaci. Větrání ve velké tělocvičně je problematické. Atletické disciplíny jsou vyučovány na hřišti školy, využíváno je i hřiště sousedního středního odborného učiliště, fotbalové hřiště, městský zimní a plavecký stadion. Každoročně je pořádán lyžařský výcvik.

Výuka na 1. stupni probíhá koedukovaně, na druhém stupni odděleně. Sledované hodiny byly velmi dobře promyšlené, ve většině vyučovacího času efektivní. Jednotlivé části na sebe logicky navazovaly. Vyučující dbali na bezpečnost, nacvičovali se žáky zásady účinné dopomoci, vedli je k užívání správné terminologie. Učivo bylo interpretováno věcně správně, pozitivem bylo aktivní zapojení vyučujících do výuky. Schopnosti a dovednosti žáků byly plně respektovány. V některých případech velmi důmyslné a promyšlené zařazování soutěživých a herních prvků, aktualizace učiva a využití mezipředmětových vztahů zvyšovaly aktivitu žáků a efektivitu hodin. Kladem byl individuální přístup ke všem žákům. Část sledovaných hodin postrádala hlubší metodickou pomoc při nácviku některých cviků nebo herních prvků.

V začátku a průběhu výuky byli žáci pozitivně motivováni, závěr některých hodin postrádal jejich kvalitní zhodnocení. V hodinách převládala radost z pohybu a spontánnost žáků. Pozitivní slovní hodnocení v průběhu hodin podněcovalo žáky k lepším výkonům, bylo přiměřené, individuální schopnosti žáků byly respektovány. V průběhu roku měří žáci své pohybové schopnosti a dovednosti se žáky jiných škol v nejrůznějších oblastních, krajských nebo celostátních sportovních soutěžích. Dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků. Komunikace mezi vyučujícími a žáky založená ve většině hodin na vzájemné důvěře a respektování pozitivně ovlivnila psychosociální podmínky výuky.

Výuka tělesné výchovy měla ve všech sledovaných oblastech velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka sledovaných předmětů měla celkově průměrnou kvalitu. Bylo zjištěno zlepšování materiálně technického zázemí vyučování, které však většina vyučujících efektivně nevyužívá. Velmi dobře byla hodnocena kvalita vzdělávání v předmětech chemie, cizí jazyky a tělesná výchova. Nejvyšší výskyt problémů se projevil v účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce a v oblasti hodnocení. Ve vztahu k realizovanému vzdělávacímu programu a současným obecným cílům vzdělávání chyběla kooperativní výuka k dosažení dovednosti umět pracovat spolu, vyšší míra aktivního, činnostního učení a orientace výuky na rozvíjení komunikačních dovedností žáků.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Plány k řízení školy: Ředitel se ve svých vizích o rozvoji školy soustřeďuje především na materiální oblast, na modernizaci budovy a učebních podmínek, na získávání finančních prostředků. Vytčenou strategii prokazatelně a úspěšně naplňuje, technický stav budovy i vybavení se zlepšují. Malou pozornost věnuje dalším sférám, zejména výuce, vzdělávacím kompetencím žáků, naplňování filozofie učebního programu, personální strategii, zkvalitňování organizace, partnerství s rodiči, atd. Nevytváří sebehodnotící nástroje pro zjišťování názorů rodičů, zaměstnanců i žáků, nedostatečně analyzuje pozitivní a negativní stránky školy, nestanovuje východiska. Písemný dlouhodobý ani střednědobý plán zpracován nemá. Zástupci ředitele předložili vlastní nevyhodnocované roční pracovní plány, jejichž obsah ne vždy korespondoval se zjištěnou skutečností. Škola je řízena především prostřednictvím krátkodobých plánů, které jsou pravidelně zveřejňovány ve sborovně školy. Plány určené k řízení školy nevytvářejí spolu s výroční zprávou ucelený systém. Zaměřují se především na krátkodobé cíle, umožňují pouze zabezpečující operativní řízení.

Dílčí plány: Obsah učiva mají učitelé uspořádaný do časově tematických plánů učiva. Ve většině případů je vytvořili v chronologickém uspořádání dle obsahu používaných učebnic, bez ohledu na specifika vzdělávacího programu. Plány mají pouze formální význam.

Pro integrované žáky se specifickými vzdělávacími potřebami škola zpracovává *individuální vzdělávací plány*. Z hlediska obsahu mají dobrou úroveň, jsou podepisovány pedagogy, rodiči i ředitelem školy. Statisticky je vykazováno 42 dětí. Výchovná poradkyně zabezpečuje kontakty s odbornými pracovišti, dbá na dobrou informovanost učitelů. Přesto se při hodnocení a klasifikaci těchto žáků opakovaně projevila neprofesionalita některých pedagogů, řada handicapovaných dětí je klasifikována na vysvědčeních dostatečnou, výjimečně i nedostatečnou známkou, nejčastěji z českého nebo cizího jazyka. Vedení školy i výchovná

poradkyně si problém uvědomují; na 1. stupni jej zástupkyně částečně řeší, na 2. stupni vydává ředitel školy k pedagogickému sboru pouze ústní výzvy. Individuální plány mají pro řadu učitelů pouze formální význam. K dalším předloženým dílčím plánům patří plány soutěží, akcí, výletů, exkurzí a plán výchovného poradce.

Učební plán je z hlediska přidělených časových dotací pro jednotlivé předměty dodržen, přesto není naplňován - ve školním roce 2000/2001 nebyl učební plán plněn ve třídách 2. stupně z důvodu zkracování výuky - odpadání odpoledních, nebo koncových vyučovacích hodin (např. ve třídě IX. A nebylo odučeno 25 vyučovacích hodin, v IX. B 22 vyučovacích hodin a v IX. C 31 vyučovacích hodin), ve školním roce 2001/2002 nebyl plněn z důvodu zkracování výuky - odpadání koncových vyučovacích hodin v 8. školním týdnu (např. ve třídě V. B nebyly odučeny hodiny přírodovědy a hudební výchovy, v VI. A hodina zeměpisu, v VII. A hodina fyziky, v VII. B hodina občanské výchovy, v IX. A hodiny občanské a tělesné výchovy) a v 9. školním týdnu (např. ve třídě V. B hodina tělesné výchovy).

Zejména na 2. stupni není dodržena volitelnost a nepovinnost předmětů, která je pro vzdělávací program Obecná škola určující z hlediska rozvoje individuálních vloh a zájmů dětí, škola nevytvořila nabídku. I když jsou nepovinné předměty do rozvrhu zavedeny, žáci nevědí, že se jedná o předměty výběrové a zájmové. Z hlediska naplňování filozofie programu jsou velké rezervy také v přístupech učitelů k vlastní výuce i k žákům. Výuka probíhala pouze klasickými metodami a formami, na 1. stupni bez prolínání estetických výchov. Učební plány pro jednotlivé ročníky a vzdělávací cyklus škola nezpracovává.

Plánování vykazuje výrazně slabá místa. Plány k řízení, včetně výroční zprávy o činnosti školy, nevytvářejí ucelený systém; zaměřeny jsou pouze na operativní řízení a chod školy. Další typy plánů jsou často zpracovávány nebo dodrženy pouze formálně.

Organizování

Organizační řád, případně schéma, ze kterého by vyplývalo organizační uspořádání školy, nebyl při inspekci předložen. Pro zástupkyni a zástupce ředitele jsou písemně zpracovány jejich kompetence a pracovní povinnosti, které nejsou opatřeny datem vzniku ani jejich podpisy. Z těchto dokumentů vyplývá, že za řízení a kontrolu 1. a 2. stupně plně zodpovídají zástupci ředitele, není však určeno, kdo je pověřen kontrolou školní družiny.

Povinnosti učitelů jsou stanoveny ve Vnitřním řádu školy, povinnosti ostatních pracovníků v tomto dokumentu stanoveny nejsou. Vnitřní řád školy byl doplněn o práva žáků, nedostatečně je v něm postížena prevence proti zneužívání návykových látek v areálu školy dle pokynu MŠMT k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22.

Začátky 6. a 7. vyučovacích hodin uvedené ve Vnitřním řádu školy neodpovídaly Časovému rozvrhu hodin a přestávek, který ČŠI dostala první den inspekce. V dalším průběhu inspekce obdržel inspekční tým Časové rozvržení dne, ve kterém byl začátek 7. vyučovacích hodin stanoven odchylně od obou dříve předaných dokumentů. S časovými údaji na tomto dokumentu (podepsaném a osobně předaném ředitelem školy) však nesouhlasilo v době inspekce zvonění oznamující začátky a konce 7. a 8. vyučovacích hodin. Z výše uvedených důvodů nelze jednoznačně stanovit, zda délky přestávek odpovídají obecně závazným právním předpisům.

Vyučování začíná v 7:55 hodin, vyučovacích hodin trvají 45 minut. Žáci 1. a 2. ročníku mají v jednom sledu nejvýše čtyři vyučovacích hodiny, ve 3. a 4. ročníku pět vyučovacích hodin, v 5. až 9. ročníku šest vyučovacích hodin povinných nebo volitelných předmětů. V dotaznících vyjadřovali někteří rodiče žáků 8. a 9. ročníku nespokojenost s tím, že žáci mají ve všech

dnech šest vyučovacích hodin bez polední přestávky (v jednom sledu).

Se vzdělávacím programem školy nekoresponduje školou praktikovaný systém volitelných předmětů, kdy žáci a rodiče nemají možnost volby. Všichni žáci 6. a 7. ročníku povinně navštěvují předměty základy práce s počítačem, matematické praktikum a literární výchova, žáci 8. ročníku matematické praktikum a literární výchova a žáci 9. ročníku matematické praktikum, literární výchova a přírodovědné praktikum. Optimální není ani paralelní zařazení těchto předmětů v rozvrhu hodin, neboť neumožňuje využívání odborné počítačové pracovny.

Přehled nepovinných předmětů zasláný školou společně s podkladovou inspekční dokumentací před zahájením inspekce byl neúplný, nekorespondoval s údaji v zápise z pedagogické rady ani s předanými Záznamy o práci v nepovinných předmětech.

Nedostatky byly zjištěny v organizaci opravné zkoušky z matematiky konané 28. srpna 2000 a tří opravných zkoušek z českého jazyka konaných 29. srpna 2000, kdy přísedící člen zkušební komise neměl aprobaci pro předmět, z kterého byla zkouška konána, nebo pro příbuzný předmět.

Nedostatky byly zjištěny v rozhodnutí ředitele školy o uvolnění z výuky předmětu tělesná výchova (nebyl určen způsob zaměstnání žáka na dobu jeho uvolnění z vyučování).

Teprve na opakované vyžádání byla ČŠI předložena složka stížnosti, kterou ředitel školy prošetřoval v tomto školním roce. Složka neobsahuje zápisy o ústních jednáních při prošetřování stížnosti, dle vyjádření ředitele školy nebyly tyto zápisy pořízeny. Evidence stížností od školního roku 2001/2002 byla předložena teprve v závěru inspekce, evidence za předcházející roky předložena nebyla.

Poradním orgánem je pedagogická rada. Zápisy z jejich jednání obsahují stručné informace převážně organizačního charakteru a statistický přehled prospěchu a chování žáků. Přesto, že v některých třídách je vysoký podíl žáků se slabším prospěchem, zápisy tento stav pouze konstatují, neuvádí přijatá nápravná opatření. V zápisech z pedagogických rad zcela chybí záznam o projednávání zrušení žákovských knížek, není v nich stanoveno, jakým způsobem bude zabezpečena informovanost rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání (viz dále).

Vnitřní informační systém je funkční (informační nástěnka ve sborovně, osobní jednání, pracovní porady atd.).

Od školního roku 2000/2001 byly z rozhodnutí ředitele školy zrušeny žákovské knížky. Systém konzultačních hodin a třídních schůzek (pouze dvakrát ročně), který má rodičům zajistit informovanost o výsledcích a průběhu vzdělávání, je nedostatečný. Systém konzultačních hodin má tyto nedostatky:

- většina vyučujících má konzultační hodiny pouze jedenkrát měsíčně,
- na 2. stupni mají učitelé vyučující v jedné třídě konzultace v různých dnech,
- zcela nevhodně je pro většinu rodičů stanovena doba konzultačních hodin (nejčastěji mezi třináctou a čtrnáctou hodinou, jedna vyučující má dokonce konzultace ráno mezi osmou a devátou hodinou).

Z vlastní iniciativy se někteří vyučující nebo žáci snaží doplnit školou stanovený vnější informační systém dalšími náhradními prostředky (např. zápisem klasifikace na desky sešitů, zavedením tzv. „pracovních sešitů“, které jsou v některých případech neoficiálními žákovskými knížkami, nalinkovanými bločky atd.). V dotaznících vyjadřovali největší nespokojenost s poskytováním informací rodiče žáků 9. ročníku, 47 % z nich žádalo opětovné zavedení žákovských knížek nebo změnu dosavadního systému poskytování informací o vzdělávacích výsledcích.

Velmi dobrou úroveň má prezentace školy na veřejnosti, především účast školy

v humanitárním hnutí Stonožka (Na vlastních nohou). Další aktivity školy jsou každoročně uváděny ve Výroční zprávě o činnosti školy.

Organizování je celkově hodnoceno jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Úsilí vedení školy o zkvalitňování pracovních podmínek je patrné v každodenním chodu školy (rozsáhlé materiálně-technické úpravy školy, nákup nábytku, didaktické techniky). Vzhledem k dlouhodobému rozvoji školy v oblasti výchovné a vzdělávací však zcela chybí systematické propojení výsledků kvalitní analytické kontroly s následným plánováním postupných kroků směřujících ke zlepšení zjištěného stavu.

Strategické a koncepční vedení vyučujících prvního stupně je odrazem osobnostního potenciálu zástupkyně ředitele. Systém hospitací účelově zaměřených na daný problém spolu s obecnými závěry, návštěvy vyučujících na jiných školách (malotřídní, mateřská) a kvalitní práce metodického sdružení svědčí o promyšleném metodickém postupu, který se pozitivně odráží v každodenní práci vyučujících. Vedení druhého stupně je deklarováno v některých dokumentech (např. plán práce na školní rok 2001 – 2002, pracovní náplň), avšak v praxi není důsledně realizováno. Absence celkových analýz vzdělávacího a výchovného procesu vycházejících z důsledné kontroly obsahu (nesystematičnost) a procesu vzdělávání, promyšlené a efektivní podpory předmětových komisí a práce zejména s negativními výsledky vzdělávání vede k neerudované konstataci stavu, s níž není dále pracováno (během docházky na 2. stupeň dosud 11 žáků VIII. B neprospělo, z 30 žáků téže třídy mělo při čtvrtletním hodnocení 17 zhoršený prospěch a 12 bylo kázeňsky potrestáno).

Požadavky vyučujících na další vzdělávání vedení školy v rámci finančních a organizačních možností akceptuje a podporuje. Prioritou je již několik let vzdělávání v oblasti cizích jazyků a výuky žáků se specifickými poruchami učení. Z inspekčních zjištění bylo prokazatelné, že zejména didaktické jazykové vzdělávání se kladně odráží v kvalitě výuky.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím probíhá na bázi jejich vzájemné komunikace s uvádějícími učiteli. Systém vzájemných hospitací není z organizačních důvodů často využíván (rozvrh paralelních tříd či skupin). Inspekční zjištění v rámci hospitační činnosti ukázala u některých vyučujících na potřebu hlubšího metodického vedení.

Ve vedení učitelské knihovny je patrná snaha o její systematické pojetí, které by poskytovalo kvalitní zázemí pro práci učitelů (rozšířena o soudobou pedagogickou a speciální literaturu a vyšší formy encyklopedické literatury). Různorodost odebíraného odborného tisku dává možnost vyučujícím udržovat kontakt s moderními trendy výuky.

Pravidelná ohlédnutí za prací školy prováděná ředitelem školy nezahrnují vedle výčtu úspěšných akcí (výchovných, vzdělávacích a materiálních) erudované cíle didaktického zkvalitňování výuky, které by zejména podporovaly naplňování filozofie vzdělávacího programu.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků školy mají celkově průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost je začleněna do ročních plánů práce zástupců. Vzhledem k chybějícím koncepčním záměrům má operativní charakter. Dle záznamů v třídních knihách je hospitační činnost z hlediska rozsahu nadstandardní. Ředitel školy doklady o vlastní hospitační činnosti nepředložil. Oba zástupci si vedou hospitační záznamy, ČŠI byl předložen malý vzorek, nebylo proto možné posoudit některá kvalitativní hlediska. Záznamy mají standardní úroveň. Závěry a analýzy z výsledků hospitační i kontrolní činnosti nejsou, až na výjimku (některé závěry z 1. stupně), předmětem jednání pedagogických rad. Ze zjištění a hodnocení kvality vzdělávání sledovaných předmětů Českou školní inspekci vyplývá potřeba kvalitnější a koncepčnější zpětné vazby o úrovni vyučování, a to ve vztahu k jednotlivým vyučujícím, k celkové výuce předmětu, ale i k žákům. Pedagogické rady statisticky signalizují zásadní výukové i kázeňské problémy některých tříd, chybějí však následné rozbory příčin a řešení. Plánovaná zaměření hospitační činnosti na tyto jevy vyznívají jako formální. Kontrola dokumentace není prováděna důsledně. Např. v třídních knihách byly zjištěny četné neurčité zápisy, které neoznačují obsah hodin, nýbrž metodu, nebo formu vyučování, chybí i koordinace v záznamech jednotlivých složek jazykového vyučování, vyučování je ukončováno dříve, než stanovuje rozvrh hodin, některé třídní knihy postrádají platné razítko, určení programu, podle něhož se vyučuje atd. Stejně tak i kontrola časově tematických plánů byla formální, většina je postavena podle učebnic, nikoli podle učebních osnov. Vedoucím pracovníkům unikla zásadní zjištění týkající se neplnění učebního plánu.

Zjištěná kvalita vzdělávání naznačuje potřebu zlepšit kontrolní, diagnostickou činnost a metodické vedení učitelů.

Systém, rozsah a účinnost vnitřní kontroly je pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Oblast plánování má podprůměrnou úroveň, postrádá koncepční a projekční plánování, je zabezpečeno výhradně operativním plánováním. V plánování výuky byly zjištěny nedostatky související s plněním učebního plánu. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a jejího informačního systému jsou rovněž na podprůměrné úrovni. Organizace postrádá přesnost a dokumentační jednoznačnost, organizace vyučování ve své volitelné části nesplňuje požadavky zvoleného vzdělávacího programu. Vnější informační systém, zabezpečující poskytování informací o vzdělávacích výsledcích zákonným zástupcům žáků je nevhodný. Systém vedení a motivování pracovníků má průměrnou kvalitu. Vytvořený kontrolní systém postrádá větší míru koncepčnosti, ucelenosti a důslednosti, jeho rozsah, účinnost a efektivnost mají podprůměrnou úroveň.

Podmínky vzdělávání jsou pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Škola v roce 2000 obdržela od Školského úřadu Kladno dotaci na NIV v celkové výši 11,210.000,- Kč. Dotace byla určena na mzdy a zákonné odvody, na příděl do FKSP, na učebnice, učební pomůcky, osobní ochranné pracovní prostředky pro zaměstnance školní jídelny a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z částky určené na odvody z mezd bylo nedočerpáno 9.038,- Kč, což odpovídá zisku z hospodaření prostředky ŠÚ. Tyto prostředky byly po ústní domluvě se Školským úřadem Kladno ponechány na učební pomůcky. Písemně nebylo školou doloženo. Celkové hospodaření školy skončilo ziskem ve výši 65.369,- Kč. Rozpis rozpočtu s výkazem zisku a ztrát za sledované období roku 2000 souhlasí. Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 70,90 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci) byly dodrženy. Mzdové prostředky byly vyplaceny v souladu a v návaznosti na účetnictví a výkaznictví. Kontrolované dohody o provedení práce uzavřené v roce 2000 splňují předepsané náležitosti a jsou v souladu s platnou legislativou. Při kontrole dohod o provedení práce nebylo zjištěno překročení maximální výše 100 hodin u jednoho pracovníka za jeden rok. Kontrola výkazu o pracovních a mzdových prostředcích Škol (MŠMT) P1-04 za období roku 2000 neprokázala nedostatky. Výkazy souhlasí se mzdovou rekapitulací školy, nebyl zjištěn rozdíl v čerpání mzdových prostředků.

Byla předložena „*Kritéria pro určování osobního příplatku, odměny a mimořádné odměny pedagogických pracovníků*“ ze dne 1. září 1999, která mají v některých bodech nejasný smysl popř. umožňující dvojí výklad a nebo jsou na hraně s platnými předpisy. Např. v článku B/ *Kritérii pro přiznávání odměn* je uvedeno: „Úspěšné splnění mimořádného, nebo zvláště významného pracovního úkolu. Vycházíme z krátkodobých činností...Dále přihlížíme např. k:

- I. všeobecně ztíženým pracovním podmínkám
- II. zohlednění mimořádných situací-zranění, bomby
- III. příprava...“

„*Kritéria*“ jsou podepsána ředitelem školy a zástupcem Českomoravského odborového svazu pracovníků školství, výboru základní organizace 1. základní školy Slaný, Politických vězňů čp. 777. I odborová organizace má na razítku nesprávný název školy. Doba platnosti dokumentu není uvedena.

Dále byl předložen „Vnitřní platový řád pro 1. základní školu Slaný...“ ze dne 1. února 2002, podle kterého může ředitel školy udělovat odměny (článek 5) a nebo přiznávat příplatek za vedení (článek 6) v rozporu s platnými předpisy. Článek 8 „Odměňování na škole v přírodě, ozdravných pobytech, výletech a exkurzích“ např. uvádí:

„ ved. zájezdu a učitelé

- IV. za pracovní dny pobírají běžnou mzdu včetně příplatků
- V. za práci v sobotu a neděli mají odměnu ve výši 500,-Kč/den
- VI. za práci v po – pá po pracovní době náleží učitelům 100,-Kč“

V článku 9 (Odměňování na zimním lyžařském výcviku) ředitel školy např. stanovil, že pro zaměstnance školy, kteří se zúčastní lyžařského výcvikového zájezdu, náleží náhrada za vlek 500,-Kč a vlastní hudební nástroj 10,-Kč/den.

Rok 2002 (neuzavřené účetní období) nebyl předmětem námatečné kontroly.

Pro hodnocení tvorby a čerpání FKSP neměla škola vypracovány zásady pro jeho používání, čímž došlo k porušení obecně závazného právního předpisu. Rozpočet na rok 2000 byl

sestaven, ale neobsahoval všechny rozpočtované položky k používání fondu, ze kterých později škola čerpala finanční prostředky. Příděl 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na mzdy byl uskutečněn v odpovídající výši. Z této částky škola odváděla 1/4 do „Fondu regionálního sdružení škol a školských zařízení“ se sídlem v Kladně. Největší částka z fondu byla vyčerpána na příspěvek na obědy, dále na rekreace, vitamíny pro zaměstnance a dary k životním výročím.

Namátkově kontrolované daňové doklady - došlé faktury týkající se čerpání FKSP obsahovaly předepsané náležitosti a byly v souladu s platnou vyhláškou. Kontrolou daňového dokladu - došlé faktury č. 374 ze dne 24. 5. 2000 na částku 4.470,- Kč zjištěno, že byl poskytnut věcný dar pro zaměstnance z FKSP za mimořádné výsledky v 1. pololetí 2000. Jednalo se o nákup 57 kusů utěrek, dle přiloženého a podepsaného seznamu bylo zaměstnanci převzato 55 kusů utěrek. Dle vyhlášky nelze poskytovat zaměstnancům dary za mimořádné výsledky, čímž došlo k porušení vyhlášky a zároveň porušení rozpočtových pravidel republiky.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Při namátkové kontrole efektivnosti čerpání ONIV (nákup učebnic a učebních pomůcek) nebyly shledány nedostatky. Náhodně kontrolované přijaté faktury mají náležitosti účetních dokladů a jsou v případě potřeby dokládány dodacími listy. Namátkově zkontrolované účetní zápisy byly provedeny v souladu s platnými předpisy a vnitřními směrnici. Systematizace a uchovávání dokladů se provádí dle okruhu dokladů v rámci samostatných číselných řad.

Namátkovou kontrolou nebylo zjištěno neefektivní čerpání ONIV.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky pro rok 2000 byly škole poskytnuty ve výši 26.000,- Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků (semináře, cestovné). Přidělené finanční prostředky byly zúčtovány se státním rozpočtem v souladu s platným právním předpisem.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Ze státního rozpočtu nebyla škole poskytnuta investiční dotace. V průběhu roku 2001 škola proinvestovala cca 13 mil. Kč z rozpočtu zřizovatele, tj. města Slaný na rekonstrukci školy.

Čerpání investičních prostředků z rozpočtu obce není předmětem kontroly ČŠI.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Byla předložena Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000-2001 včetně přílohy č. 3 tj. rozbor hospodaření školy za rok 2000, která neobsahuje kopie účetních výkazů o vyúčtování poskytnutých dotací.

Při zpracování Výroční zprávy o hospodaření za rok 2000 škola nedodržela závazná ustanovení zákona o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu pro kalendářní rok 2000 byly využity ke krytí mzdových nákladů včetně odvodů na sociální a zdravotní pojištění, přidělu FKSP, k nákupu učebnic a učebních pomůcek, osobních ochranných pracovních prostředků pro zaměstnance školní jídelny a k výdajům spojeným s DVPP. Příspěvek za rok 2000 byl se státním rozpočtem zúčtován. Namátkovou kontrolou nebylo zjištěno neefektivní čerpání

ONIV. Čerpání investičních prostředků z rozpočtu obce není předmětem kontroly ČŠI. Při zpracování Výroční zprávy o hospodaření za rok 2000 škola nedodržela závazná ustanovení zákona o státní správě a samosprávě ve školství. Při čerpání prostředků FKSP došlo k porušení obecně závazného právního předpisu a zároveň porušení rozpočtových pravidel republiky.

Školní jídelna

Charakteristika školní jídelny

Školní jídelna je součástí základní školy. V tomto školním roce je ke stravování přihlášeno 402 žáků a 221 dospělých, z toho je 53 pracovníků školy a 168 cizích strávníků. Provoz školní jídelny je od 5:30 hod. do 14:30 hodin. Výdej stravy začíná v 11:30 a končí ve 14:00 hodin.

Podmínky a organizace stravování

Školní jídelna je umístěna v suterénu budovy ZŠ. Vybavena je sice odpovídající technologií, ale kuchyně a obě jídelny jsou prostorově nedostačující. Stejná situace je i u skladového zázemí. Z těchto důvodů jsou lednice a mrazicí boxy umístěny na přístupové chodbě ke školní jídelně. Jídelny, které slouží ke stravování žáků, působí chladným neosobním dojmem. V jedné z jídelen se stravují žáci 1. stupně, ve druhé 2. stupně. Jídla dostali žáci tolik o kolik požádali. V jídelnách bylo čisto, pedagogické dozory byly dodrženy. Na stolním nádobí byla patrná fyzická opotřebovanost. Na přípravě stravy se podílí 7 pracovníků a všechny mají platné zdravotní průkazy. K zajištění pitného režimu je na škole k dispozici nápojový automat.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

- Finanční normativ u jednotlivých kategorií stravovaných je stanoven v souladu s obecně závazným právním předpisem. Finanční prostředky na nákup potravin při denní spotřebě nejsou zcela rovnoměrně čerpány.
- Spotřební koš vedoucí ŠJ měsíčně sleduje. Některé z potravinových komodit v měsíci listopadu a prosinci 2001 nebyly zcela naplňovány (mléko, mléčné výrobky, ryby). Zařazeno bylo dostatečné množství ovoce a zeleniny. Pestrost hlavních jídel i polévek byla ve sledovaných měsících zachována - hlavní jídla koeficient 1, polévky 0,9. Jídelniček je vyvěšen v obou jídelnách a v přístupové chodbě.
- Technologicky je strava připravována dle různých receptur, které byly pro školní stravování vydány. Spotřební norma masa byla dodržena. Přílohy jsou připravovány s ohledem na požadavky strávníků. Teplota pokrmů připravených k výdeji byla v souladu s obecně závazným právním předpisem. Při výdeji na talíř se snížila.

Správnost, úplnost a věrohodnost vedení jednotné evidence ve ŠJ dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Evidence účetní agendy školní jídelny je vedena v počítači v programu JÍDELNA a STRAVNÉ.

- Výdejku vypisuje do sešitu formou žádanky kuchařka a vedoucí ŠJ ji pak zadává do počítače do programu JÍDELNA. V tomto programu je vedeno rovněž i skladové účetnictví a propojen je s ním i propočet SPOTŘEBNÍHO KOŠE.
- Záznam stravovaných osob a poplatků je veden v programu STRAVNÉ. Je veden zvlášť pro jednotlivé skupiny stravovaných.

Přestože školní jídelna má pro zajištění současného počtu strávníků neodpovídající provozní podmínky, lze práci kolektivu kladně hodnotit jak po stránce organizační, tak hygienické. Strava byla ve dnech kontroly chutně připravena.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

ČŠI byla předložena původní zřizovací listina ze dne **1. června 1992** a smlouva o převzetí movitého majetku od města Slaný ze stejného dne. Smlouvou o převzetí movitého majetku je do vlastnictví školy bezplatně převeden movitý majetek v hodnotě **2,203.757,50 Kč**.

Smlouvou darovací č. 2/2002 ze dne **1. ledna 2002** město Slaný daruje škole movité věci – nehmotný majetek a drobný hmotný majetek v hodnotě **3,011.344,10 Kč**. Nedílnou součástí smlouvy má být inventurní seznam materiálových zásob provedený ke dni 30. listopadu 2000, který není ke smlouvě připojen. Ředitel školy nevysvětlil opakovaný převod movitého majetku (ani jeho specifikaci) z města Slaný na školu (1. června 1992 a 1. ledna 2002).

Předložená zřizovací listina evidenčního čísla 2/2002 ze dne 1. ledna 2002 v článku 7.1 uvádí: „Zřizovatel příspěvkové organizaci provozovat doplňkovou ani jinou podnikatelskou činnost **nepovoluje**.“ Následující den předložil ředitel školy stejnou zřizovací listinu ze stejného dne, ve které článek 7.1 zní: „Zřizovatel příspěvkové organizaci **povoluje** provozovat doplňkovou a podnikatelskou činnost.“ Bližší specifikace podnikatelské činnosti není uvedena. Nedílnou součástí zřizovací listiny má být smlouva o výpůjčce ze dne 1. ledna 2002, smlouva darovací ze dne 1. ledna 2002 a zřizovací listina ze dne 1. června 1992. Přílohy tvoří nedílnou součást zřizovací listiny a byly ředitelem školy předloženy samostatně.

Smlouvou o výpůjčce č. 2/2002 ze dne 1. ledna 2002 město Slaný bezplatně půjčuje škole budovu čp. 777 v ulici Politických vězňů, a to včetně pozemku a zahrady. Hodnota nemovitého majetku je podle evidence majetku **24,783.693,10 Kč**. Ani tato smlouva nemá přílohu „**Zápis poslední inventarizace**“, který má tvořit nedílnou součást smlouvy. Datum „poslední“ inventarizace není uvedeno.

V Rozhodnutí Školského úřadu Kladno o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 288/99 - 00 ze dne 15. prosince 1999 je uvedena kapacita školní jídelny ve výši 400 denních porcí jídla. Z předložených dokumentů bylo zjištěno, že tato kapacita je denně překračována v průměru o 142 skutečně uvařených porcí jídel. Dle sdělení ředitele školy je na období prázdnin připravena rekonstrukce školní jídelny, kterou se kapacita zvýší na 550 denních porcí.

V účetní evidenci není zvlášť odděleno školní stravování od stravování cizích strávníků, které je realizováno v doplňkové činnosti.

Závěry z dotazníků pro rodiče

Dotazník pro rodiče byl zadán do 5., 8. a 9. ročníku. Rodiči odevzdáno a následně zpracováno bylo 79 % odevzdaných dotazníků s těmito podstatnými výsledky:

- s výsledky učení a úrovní vzdělávání je spokojeno 70 % rodičů (rodiče mezi jednotlivými vyučujícími zásadně diferencovali)
- rodiče jsou spokojeni se vzdělávacím programem školy, v nabídce školy pro rozvoj specifických zájmů a schopností žáků postrádají vzdělávací přístup k internetu i k počítačům;

- 20 % rodičů není spokojeno s materiálně-technickými podmínkami školy
- rodiče (19 %) mají výhrady k informovanosti o školních výsledcích svých dětí (zvláště v 9. ročníku - 47%)
- rodiče školu chválí za opravy školy, volnočasové aktivity, kulturní akce, přípravu ke studiu na střední škole

ve volných odpovědích jsou významná tato vyjádření:

- 20 % rodičů je nespokojených s přístupem některých učitelů nebo vedení školy k žákům (v 9. ročníku 27% rodičů)
- rodiče upozorňují na výskyt šikany, prodej drog, výskyt rasismu, na zadávání hromadných domácích trestů i psychické týrání méně odolných žáků

Podmínky pro výkon inspekční činnosti -

Od počátku inspekce ředitel školy svým přístupem a jednáním znesnadňoval výkon inspekční činnosti. Dokumentace školy nebyla na základě požadavku ČŠI systematicky a přehledně připravena (oznámení bylo provedeno včas před zahájením inspekce). Předkládal i povinnou dokumentaci neúplně nebo v několika rozdílných variantách a některou po urgencích tak, jak je uváděno na jiných místech této zprávy. Přípravu dokumentace a následný kontakt s inspekcí přesouval na své zástupce, zejména na zástupkyni pro 1. stupeň. Zástupce ředitele pro 2. stupeň nepředložil, ač byl o to požádán, rozvrh učeben, v nichž probíhá výuka jednotlivých tříd, a které ČŠI potřebovala pro svou hospitační činnost. Po důrazném ohrazení a urgenci dokumentu za přítomnosti ředitele školy dodatečně předložil lístek s rozpisem na aktuální den inspekce a chybný rozvrh, odešel ze školy a po celou dobu konání inspekce nebyl ve škole přítomen. Až po dalším upozornění předal ředitel školy ČŠI k dispozici požadovaný rozvrh. Ředitel si ve svém jednání počínal nepřehledně, a důsledky neopodstatněle přesouval na Českou školní inspekci. ČŠI brala během inspekční činnosti v úvahu zdravotní handicap ředitele školy, který doložil o své vůli v úvodu inspekce potvrzením od lékaře. Přesto ČŠI konstatuje, že vytvářel velmi problematické podmínky pro výkon inspekční činnosti. Jeho nepřipravenost, postoje, jednání a organizační zajištění vedly ke zbytečnému sociálnímu napětí, které vyvrcholilo před a během závěrečného projednávání výsledků z inspekční činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Kladno o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 288/99 - 00 ze dne 15. prosince 1999
- roční plány obou stupňů, týdenní plány
- Minimální preventivní program
- předložené časově tematické plány učiva sledovaných předmětů
- individuální vzdělávací plány integrovaných zdravotně postižených žáků
- záznamy o práci v nepovinných předmětech
- přehled nepovinných a volitelných předmětů a zájmových útvarů
- rozhodnutí ředitele školy o uvolňování z předmětu
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
- řád školy
- zápisy z pedagogických rad

- třídní knihy školního roku 2000/2001 a 2001/2002
- katalogové listy a třídní výkazy
- rozvrh hodin
- přehled konzultačních hodin pro 1. a 2. stupeň
- seznam odebíraného tisku
- seznam učitelské knihovny
- přehled výše osobních příplatků
- vzorek hospitačních záznamů zástupců ředitele školy
- informace o aktivitách školy, kronika, fotodokumentace akcí pořádaných školou
- roční hodnocení práce školy ředitelem školy
- zápisy předmětových komisí sledovaných předmětů
- zápisy metodického sdružení
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2001
- časové rozvržení dne
- časový rozvrh hodin a přestávek
- protokoly o komisionálních zkouškách z českého jazyka a matematiky konaných ve dnech 28. a 29. srpna 2000
- pracovní náplně zástupkyně a zástupce ředitele
- notýsky a pracovní sešity žáků
- evidence stížností od školního roku 2001/2002
- složka stížnosti rodiče žáka IX. B ze dne 3. prosince 2001
- dotazníky pro rodiče
- inspekční zpráva čj. 033 020/00 2712 z komplexní inspekce vykonané ve dnech 24. až 28. ledna 2000
- podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI
- rozpočet FKSP na kalendářní rok 2000 ze dne 31. května 2000
- výpisy z bankovních účtů FKSP za rok 2000 č. 1/1 – 50/1
- faktura č. 374/2000 ze dne 24. května 2000 na částku 4.470,-Kč vč. přílohy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000-2001 včetně přílohy č. 3 „Rozbor hospodaření 1. základní školy ve Slaném, Politických vězňů 777 za rok 2000“
- výpis účtů 501/008, 501/013, 512/005, 518/021, 912/001, (za rok 2000)
- čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. - 4. čtvrtletí 2000 - Škol (MŠMT) P1-04
- mzdová rekapitulace za měsíc od 01/2000 do 12/2000
- kolektivní smlouva na rok 2000 – 2001 bez data
- smlouva o sdružení uzavřená dne 29. března 2000 podle zákona číslo 40/1964 Sb. § 829 a následujících, občanského zákoníku, v souladu s vyhláškou číslo 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb
- Kritéria pro určování osobního příplatku, odměny a mimořádné odměny pedagogických pracovníků ze dne 1. září 1999

- Vnitřní platový řád ze dne 1. února 2002
- účtový rozvrh platný pro rok 2000
- Zřizovací listina ze dne 1. června 1992
- Osvědčení o registraci a rozhodnutí o přidělení DIČ čj. 496/94/DPPO/35/Ka ze dne 20. ledna 1994
- Zřizovací listina evidenčního čísla 2/2002 ze dne 1. ledna 2002 (bez příloh)
- Smlouva o výpůjčce číslo 2/2002 ze dne 1. ledna 2002 (bez příloh)
- smlouva darovací číslo 2/2002 ze dne 1. ledna 2002 (bez příloh)
- rozvaha Úč ROPO 3-02 ke dni 31. prosince 2000
- výkaz zisku a ztráty Úč ROPO 4-02 ke dni 31. prosince 2000
- zúčtování finančních vztahů příspěvkových organizací zřizovaných obcí za rok 2000
- závazné ukazatele rozpočtu NIV na rok 2000 – úprava k 15. listopadu 2000
- směrnice pro vedení účetnictví a zpracování účetních dokladů pro rok 2000 včetně přílohy tj. seznam symbolů a zkratk používaných v účetnictví
- dohody o provedení práce uzavřené v roce 2000
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže V 17-01 k 15. říjnu 2001
- výdejky potravin za měsíc listopad a prosinec 2001
- spotřební koš za měsíc listopad a prosinec 2001
- 3 druhy receptur platných pro školní stravování
- zdravotní průkazy pracovníků jídelny
- personální dokumentace

ZÁVĚR

Stav školy od konání inspekce v lednu 2000 (inspekční zpráva čj. 033 020/00 2712) lze označit jako setrvalý. Došlo ke zlepšení materiálně technických podmínek výměnou oken, opravou sociálních zařízení. Vybavením některých svých učeben dosahuje škola nadstandardní úrovně. Setrvává kvalitativně velmi diferencovaný stav vyučování, který je důsledkem převažujícího operativního řízení procesu vzdělávání. Ve shodě s uvedenou zprávou je potřeba věnovat systematickou pozornost specifickým cílům vzdělávacího programu Obecná školy (činnostní učení, rozvíjení komunikativních dovedností), ale i obecným pedagogickým cílům (kooperativní učení, širší využívání pomůcek, včetně audiovizuální a počítačové techniky). Více než při předchozí inspekci se projevuje chybějící koncepčnost v řízení pedagogické oblasti. V ní se projevují důsledky setrvalého stavu organizace školy a jejího řízení, které se nadále mj. projevuje nevyvážeností kvality řízení 1. a 2. stupně škol ve prospěch 1. stupně. Snaha o zkvalitnění systému kontrolní činnosti vedla na 2. stupni ke zvýšení jejího rozsahu. Hodnoty některých článků řízení jsou ředitelem školy podceňovány, nebo chybně interpretovány (koncepčnost výuky a metodické spolupráce učitelů, jejich vzdělávání, analytická práce s dosaženými výsledky vzdělávání, systematickosti poskytování informací o vzdělávacích výsledcích žáků jejich zákonným zástupcům, zpětnovazební funkce kontrolní činnosti a pod.), stejný postoj převládá i k závěrům z vnějšího hodnocení.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla celkově průměrná.

Kvalita podmínek vzdělávání byla pouze vyhovující.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslav Hanzelka	Mgr. Miroslav Hanzelka v.r.
Členové týmu	Mgr. Eva Kindlová	Mgr. Eva Kindlová v.r.
	PaedDr. Věra Kolmerová	PaedDr. Věra Kolmerová v.r.
	Mgr. Viktor Keller	Mgr. Viktor Keller v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Věra Štillerová, Soňa Kušmierczyková, Jaroslav Tichý

V Praze dne 27. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. února 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Stanislav Švarc

Mgr. Stanislav Švarc v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Středočes. KÚ – odbor školství	2002-03-14	035 72/02 - 5004
Zřizovatel Město Slaný	2002-03-14	035 72/02 - 5004

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-03-12	020 546/02 - 0476	Připomínky byly podány.